

Klimat- och näringslivsdepartementet

103 33 Stockholm

Remissyttrande

Spänning i tillvaron – hur säkrar vi vår framtida elförsörjning?

Sveriges Allmännyttas är bransch- och intresseorganisationen för 322 allmännyttiga kommunala och privata bostadsföretag, med tillsammans över 995 000 lägenheter. Vi bistår våra medlemmar så att de kan vara långsiktiga och konkurrenskraftiga aktörer på bostadsmarknaden. På så sätt bidrar vi gemensamt till en hållbar utveckling – ekonomiskt, miljömässigt och socialt.

Våra medlemmars byggnader använder årligen cirka 10 TWh, drygt 25 % är elanvändning.

Sveriges Allmännyttas synpunkter

Sveriges Allmännyttas välkomnar ambitionen att trygga framtidens elförsörjning genom ett tydligare systemansvar, stärkt leveranssäkerhet och robusthet, bättre långsiktig planering samt rättvis ersättning till fossilfria kraftslag och flexibla resurser för deras bidrag till elsystemet.

Sveriges Allmännyttas tillstyrker förslagen och bedömningar i promemorian med avvikelser enligt kommentarer nedan.

Sveriges Allmännyttas konstaterar att utredningen inte knutit några experter till arbetet som kan anses representera den största delen av elanvändningen idag; Bostäder och service. Det är olyckligt att denna viktiga del inte varit representerad i det arbete som genomförts.

Energimålet

Sveriges Allmännyttas anser att målet om 300 TWh till 2045 riskerar att bli styrande på ett sätt som kan tränga undan andra viktiga lösningar. Målet är osäkert och bygger på antaganden om elektrifieringstakt, industriell utveckling och beteendeförändringar som är föremål för stor osäkerhet. Ett för högt satt mål kan leda till överdimensionering av nät och produktionskapacitet, med ökade kostnader för konsumenter och samhälle.

Sveriges Allmännyttas föreslår därför att det i fortsatta arbete är tydligt att 300 TWh är ett (1) scenario av flera möjliga och att analys av alternativa utvecklingsvägar ges större utrymme, där energieffektivisering, efterfrågestyrning och lokal energisamverkan beaktas i större utsträckning.

Energigemenskaper

Sveriges Allmännyttas anser att potentialen i energigemenskaper, genom minskad belastning på elsystemet, ej beaktas fullt ut.

Sveriges Allmännyttas föreslår därför att det införs en juridisk definition av energigemenskaper, att systemansvariga ges skyldighet att samverka med energigemenskaper och riktade stöd eller kapacitetsmekanismer som gör det lönsamt för energigemenskaper att investera i batterilager, styrsystem och aggregeringstjänster.

Byggnadsägare måste få förvarning vid elavstängning

Sveriges Allmännyttas har tidigare framhållit problem som förekommer när nätföretags/systemansvarigas arbetssätt stänger av el till byggnader utan att byggnadsägaren underrättas. Det medför dels merarbete och kostnader för byggnadsägaren. Men framför allt riskerar det att skada byggnader om viktiga system i byggnaden blir strömlösa.

Sveriges Allmännyttas föreslår därför att fortsatt arbete med införande en ny modell för sistahandsleverantör särskilt undersöker och implementerar möjligheter till bestämmelser som säkerställer att byggnader eller del av byggnad inte kan bli utan el utan att byggnadsägaren underrättas i god tid.

Ge Ei utökat bemyndigande för att motverka ökade kostnader

Sveriges Allmännyttas konstaterar att kostnaderna för elleveranser (elhandel, elnät, skatter och avgifter) till konsumenterna och företag de senaste åren stigit kraftigt. Främst den reglerade marknaden avseende elnät har stigit, vilket måste anses vara ett underbetyg till den nuvarande regleringen.

Sveriges Allmännyttas anser även att nätföretag/systemansvariga kontinuerligt hittar nya betalningsmodeller och intäktskällor som ökar kostnaderna för konsumenterna. Exempelvis begär nätföretag/systemansvariga i allt större utsträckning ersättning för att ge kunder tillgång till mätdata, där de begär ersättning med ett pris per anläggning och månad för att leverera mätdata. Ofta har hyresvärdar ett stort antal anläggningar och därmed blir de summerade kostnaderna stora.

Sveriges Allmännyttas föreslår därför att förslaget om att ge Ei bemyndigande att meddela föreskrifter om nätavgifter utökas till att Ei även skall ges bemyndigande för att meddela föreskrifter och samla in uppgifter för nätföretags/systemansvarigas övriga

intäktskällor kopplade till konsumenter för att undersöka och motverka de kraftigt stigande kostnaderna.

Stockholm den 22 augusti 2025

Cathrine Holgersson
Vd